

KORRALDUS

02.07.2025 nr DM-128805-39

Maavara kaevandamise keskkonnaloa nr KL-522576 andmine Hertu maardla Hertu II liivakarjääri mäeeraldisele

1. OTSUS

Tuginedes alljärgnevale ja võttes aluseks maapõuseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 ning Kehtna Vallavolikogu 23.10.2024 otsuse nr 1-2/182 ning AS Tariston taotluse nr T/KL-1026440, otsustan:

1.1. anda AS-le TARISTON keskkonnaluba nr KL-522576 Hertu maardla Hertu II liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamiseks kehtivusega 15 aastat;

1.1.1. antavale keskkonnaloale seada järgmised kõrvaltingimused:

1.1.1.1. karjäärisisesed teed tuleb planeerida selliselt, et need jääksid eluhoonetest võimalikult kaugele;

1.1.1.2. maavara kaevandamine, väljavedu, sõelumine ja purustamine ning tagasitäide võivad toimuda vaid tööpäeviti, kella 8-st kella 18-ni;

1.1.1.3. mobiilne purustus- ja sorteerimissõlm paigaldatakse Hertu II liivakarjääri idapoolsesse külge, võimalikult kaugele eluhoonetest;

1.1.1.4. katendivalle ladustakse Hertu II mäeeraldise lääne-ja lõunapoolsel küljel selliselt, et väheneks maavara kaevandamisest, purustamisest, sorteerimisest ning transpordist tulenev mürahäiring lähedalasuvatele majapidamistele;

1.1.1.5. ettevaatusprintsipi järgides on ettevõtte kohustus enne kaevandamist mõõta lähimate majapidamiste puurkaevude veetaseme ja teostada kvaliteedi seire enne kaevandamise alustamist. Puurkaevu veetaseme mõõtmisest koostatakse kahes eksemplaris vastav akt, mis on allkirjastatud kaevu omaniku ja ettevõtte esindaja poolt. Mõõtmisaktid esitatakse Rapla Vallavalitsusele ja Keskkonnaametile. Kui kaevandaja süül peaks hiljem piirkonna majapidamiste veevarutuses ilmnenud häiringuid, siis on AS Tariston kohustus häiringud koheselt kõrvaldada;

1.1.1.6. puurkaevude veetaseme ja kvaliteedi seiret tuleb teostada järgnevatel kinnistutel: Pargi tn 6a (katastritunnus 66904:002:0023), Pargi tn 10a (katastritunnus 6904:002:0112), Pargi tn 12a (katastritunnus 66904:002:0113) ja Veesauna (katastritunnus 29201:002:1530). Puurkaevu veetaseme mõõtmisest koostatakse kahes eksemplaris vastav akt, mis on allkirjastatud kaevu omaniku ja ettevõtte esindaja poolt. Veekvaliteedi osas seirata järgmisi näitajaid: heljum, ammoonium, nitraat ja nitrit;

1.1.1.7. võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olemas vajalik koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata. Kaevandamisel tuleb kasutada vaid korrasolevat kaevandamistehnikat ning tehnika hooldamist ja remonti tuleb teha vaid selleks

kohandatud alal;

1.1.1.8. loa omanikul on kohustus kasutada kaevisse veoks koormakatteid ja valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peeneid osakesi. Väljaveoteedel ja karjäärisesestel teedel tuleb kuivadel ilmastikutingimustel, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, teesid niisutada ja vajadusel teostada täiendavat tolmutõrjet;

1.1.1.9. Tuleb säilitada olemasolev Prügila tee (nr 6690761) ja tagada juurdepääs mäeeraldise taga asuvale riigimetsamaale;

1.1.1.10. Hertu II liivakarjääri kaevandatud maa tuleb korrastada terves ulatuses metsamaaks, mille reljeef ja pinnavormid peavad olema võimalikult looduslähedased;

1.2. avalikustada keskkonnanaloo andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on keskkonnanaloo nr KL-522576 lahutamatu osa. Keskkonnanaluba nr KL-522576 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnanaloo taotluse läbivaatamine

AS TARISTON (registrikood 10887843, aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas 13.06.2024 Keskkonnaametile Hertu II liivakarjääri mäeeraldise keskkonnanaloo taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 13.06.2024 dokumendina nr DM-128805-1 ja korrigeeritud taotlused 10.07.2024 dokumendina nr DM-128805-4, 02.08.2024 dokumendina nr DM-128805-7 ning 06.11.2024 dokumendina nr DM-128805-17).

Hertu II liivakarjäär asub Rapla maakonnas Kehtna vallas Pae külas riigiomandisse kuuluvatel Vahastu metskond 99 (katastritunnus: 29201:002:0880), Vahastu metskond 101 (katastritunnus: 29201:002:0890) ja Kännivarese (katastritunnus: 29201:002:0110) kinnistutel. Taotletava mäeeraldise teenindusmaa pindala on 18,6 ha, sh mäeeraldise pindala 15,96 ha. Taotletav mäeeraldis hõlmab Hertu maardla (registrikaardi nr 861) aktiivseid tarbevaru plokkide 5 ja 6.

Käesoleva taotlusega hõlmatakse Hertu maardla (registrikaardi nr 861) järgmised varuplokkid (seisuga 30.09.2023): Plokk 5 aT (täiteliiv) – 368 tuhat m³ ja Plokk 6 aT (täiteliiv) – 162 tuhat m³.

Taotletav Hertu II liivakarjääri mäeeraldis hõlmab 530 tuhat m³ täiteliiva. See ei ole aga kogumahu kaevandatav, sest külgnevate alade maatoe tagamiseks tuleb jätta mäeeraldise külgedele maavarast hoidetervik. Külgneva karjääri ulatuses on tervik arvestatud Hertu kruusakarjääri mäeeraldise lamamist lähtuvalt ja mujal maapinnast taotletava karjääri piiril.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (MaaPS), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (KeÜS), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (KeHJS), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnanaloo taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanaloo taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 13.06.2024 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkt 4 kohaselt.

Keskkonnavalda andmise taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja (Maa-ameti 20.06.2024 kiri nr 9-3/24/7916-2, 23.07.2024 kiri nr 9-3/24/7916-3, 07.08.2024 kiri nr 9-3/24/7916-6) ning riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Eesti Geoloogiateenistuse 22.01.2025 kiri nr 13-1/25-129).

Taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaa külgnevad olemasoleva Hertu kruusakarjääri (loa nr Rapm073; loa omaja Riigimetsa Majandamise Keskus; luba kehtib kuni 27.01.2027) mäeeraldis ja selle teenindusmaaga.

Prügila tee nr 6690761 kulgeb taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaa põhjaosal, kattuvast lõigus on tegemist metsateega.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa ei kattu kitsendusi põhjustavate objektidega ja nende piiranguvõndidega.

2.2. Keskkonnavalda taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine
KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnavalda taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teade võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnavalda taotluse menetlusse võtmise teade avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnavalda taotlus on 21.08.2024 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaamet teavitas 21.08.2024 kirjaga nr DM-128805-10 keskkonnavalda taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Kuni loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei laekunud. Erasik M.J. esitas küsimusi ja soovis olla menetlusosaline registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis 05.09.2024 kirjaga nr DM-128805-12. Menetleja suhtles piirinaabriga telefoni teel. Keskkonnaamet edastas erasikule Hertu maardla Hertu II liivakarjääri keskkonnavalda andmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse ning loa andmise eelnõu.

KeÜS § 47 lõike 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnavalda taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõike 2 sätestab, et teade

võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnavalda taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnanahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 12.06.2025 õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 12.06.2025 kirjaga nr DM-128805-29.

Eelnõu avalikustamise käigus kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis AS TARISTON 12.06.2025 kirjaga nr DM-128805-29 arvamust või vastuväiteid keskkonnavalda andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest, hiljemalt kuupäevaks 26.06.2025.

AS TARISTON teavitas 12.06.2025 kirjaga, et nõustub Hertu II liivakarjääri keskkonnavalda andmise otsuse eelnõus toodud tingimustega ja ei esita eelnõu kohta täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatud tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatud tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (KMH määrus).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 06.05.2025 kirjaga nr DM-128805-26 „Hertu maardla Hertu II

liivakarjääri keskkonnaloa andmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine“ algatamata KMH Hertu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.3.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 antav keskkonnaluba nr KL-522576 annab AS-le TARISTON õiguse Hertu II liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa andmisel

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Hertu II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 21.08.2024 kirjaga nr DM-128805-11 kohaliku omavalitsuse üksusele (Kehtna Vallavalitsus) arvamuse avaldamiseks, arvamuse andmise tähtajaga hiljemalt 21.10.2024.

Kehtna Vallavalitsus teatas 09.09.2024 e-kirja teel (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.09.2024 numbriga DM-128805-13), et Kehtna Vallavalitsusel ei ole ettenähtud tähtaja jooksul võimalik Hertu II liivakarjääri esmataotlusele arvamust avaldada, sest vallavolikogu istung toimub 23.10.2024 ning palus vastamistähtaega pikendada kuni 29.10.2024.

Kuivõrd seadusest tulenevaid tähtaegu muuta ei saa, andis Keskkonnaamet 10.09.2024 kirjaga nr DM-128805-14 Kehtna Vallavalitsusele teada, et isegi vastamistähtaja ületamisel arvestab Keskkonnaamet nende poolt antavat arvamust juhul, kui seisukoht Hertu II liivakarjääri taotluse kohta esitatakse hiljemalt 29.10.2024.

Kehtna Vallavolikogu nõustus 23.10.2024 otsusega nr 1-2/182 maavara kaevandamise keskkonnaloa taotlusega järgnevatel tingimustel:

1. Hertu II liivakarjääri keskkonnaluba taotletakse 10. aastaks;
2. Hertu II liivakarjäärist maavara kaevandamine, väljavedu, sõelumine ja purustamine ning tagasitäide võivad toimuda vaid tööpäeviti, kella 8-st kella 18-ni;
3. Mobiilne purustus- ja sorteerimissõlm paigaldatakse Hertu II liivakarjääri idapoolsesse külge,

võimalikult kaugemale eluhoonetest;

4. Katendivalle ladustakse Hertu II mäeeraldise lääne-ja lõunapoolsel küljel selliselt, et väheneks maavara kaevandamisest, purustamisest, sorteerimisest ning transpordist tulenev mürahäiring lähedalasuvatele majapidamistele;

5. Hertu II liivakarjääri kaevandatud maa korrastatakse terves ulatuses metsamaaks, mille reljeef ja pinnavormid peavad olema võimalikult looduslähedased;

6. Tagada, et korrastatud ala ei kujutaks oma isearasustest tulenevalt ohtu seal liikuvatele inimestele või loomadele ning maastiku üldilme oleks esteetiliselt vastuvõetav.

Keskkonnaamet edastas 25.10.2024 kirjaga nr DM-128805-16 AS-le Tariston kohaliku omavalitsuse tingimusliku otsuse ja menetlusosalise küsimused arvamuse avaldamiseks.

Keskkonnaamet märkis, et arvestab kõikide kohaliku omavalitsuse üksuse loa andmisega nõustumise tingimustega, kui neid ei ole vaidlustatud ja vaideotsusega muudetud. Juhul kui loa taotleja ei nõustu mõne kohaliku omavalitsuse loa andmise tingimusega, esineb Keskkonnaameti hinnangul maapõueseaduse § 55 lg 1 p 11 kohane loa andmisest keeldumise alus. Samuti palus Keskkonnaamet esitada parandatud keskkonnaloa taotlus, kus otsusest tingitud muudatused on sisse viidud, kui taotleja nõustub kohaliku omavalitsuse otsuses toodud tingimustega.

Tariston AS teavitas Keskkonnaametit 08.11.2024 e-kirjaga, et on Kehtna vallavolikogu otsusega tutvunud ja nõustub otsuses toodud tingimustega.

Tariston AS esitas KOTKAS 06.11.2024 parandustaotluse, mis vastab Kehtna vallavolikogu poolt esitatud nõusoleku lisatingimustele ja palub Keskkonnaametil Hertu II keskkonnakaitse luba esimesel võimalusel väljastada.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta.

Hertu II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamise käigus jätmeid ei teki. Katend, mis koosneb kasvukihist ja savikatest setetest, ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal vallidesse ja seda kasutatakse hiljem karjääri korrastamisel või võõrandatakse maapõueseaduse § 99 alusel. Võõrandamise käigus ei toimu jäätmekäitlust, vaid katend võõrandatakse kui kaup, mis ei kuulu jäätmeseaduse reguleerimisalasse. Taotleja on teadlik, et juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, tuleb kaevandamisjäätmekava esitada.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Hertu II liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva kaevandamine. Taotletav mäeeraldis paikneb logistiliselt soodsas kohas, asudes Rapla linnast ~1 km kaugusel ja Rail-Baltica trassikoridorist 5 km kaugusel.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Hertu II liivakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Kehtna Vallavolikogu nõustus keskkonnaloa andmisega tingimuslikult ja taotleja nõustus esitatud tingimustega. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega.

Keskkonnaameti 06.05.2025 kirjaga nr DM-128805-26 kinnitatud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. AS-le TARISTON ei ole seisuga 12.06.2025 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest.

Maakatastriseaduse § 18¹ lõike 10 järgi peab maavara (v.a turba) kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve olema mäetööstusmaa. Vastavalt maakatastriseadusele § 18² lõike 4 kohaselt katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisloast tulenevalt mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõige 2 punkt 5

alusel märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Kõrvaltingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks. Kaevandamise keskkonnaloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

3.3.1. Eelhindangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 06.05.2025 kirjaga nr DM-128805-26 Hertu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjäreldeusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Hertu II liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete peenosakeste häiring.

Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhindangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. Karjäärisisesed teed tuleb planeerida selliselt, et need jääksid eluhoonetest võimalikult kaugele;
2. Ettevaatusprintsipi järgides on ettevõtte kohustus enne kaevandamist mõõta lähimate majapidamiste puurkaevude veetase ja teostada kvaliteedi seire enne kaevandamise alustamist. Puurkaevu veetaseme mõõtmisest koostatakse kahes eksemplaris vastav akt, mis on allkirjastatud kaevu omaniku ja ettevõtte esindaja poolt. Mõõtmisaktid esitatakse Rapla Vallavalitsusele ja Keskkonnaametile. Kui kaevandaja süül peaks hiljem piirkonna majapidamiste veevarutuses ilmnema häiringuid, siis on AS Tariston kohustus häiringud koheselt kõrvaldada;
3. Puurkaevude veetaseme ja kvaliteedi seiret tuleb teostada järgnevatel kinnistutel: Pargi tn 6a (katastritunnus 66904:002:0023), Pargi tn 10a (katastritunnus 6904:002:0112), Pargi tn 12a (katastritunnus 66904:002:0113) ja Veesauna (katastritunnus 29201:002:1530). Puurkaevu veetaseme mõõtmisest koostatakse kahes eksemplaris vastav akt, mis on allkirjastatud kaevu omaniku ja ettevõtte esindaja poolt. Veekvaliteedi osas seirata järgmisi näitajaid: heljum, ammonium, nitraat ja nitrit;
4. Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olemas vajalikus koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata. Kaevandamisel tuleb kasutada vaid korrasolevat kaevandamistehnikat ning tehnika hooldamist ja remonti tuleb teha vaid selleks kohandatud alal;
5. Loa omanikul on kohustus kasutada kaevise veoks koormakatteid ja valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peeneid osakesi. Väljaveoteedel ja karjäärisisestel teedel tuleb kuivadel ilmastikutingimustel, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, teesid niisutada ja vajadusel teostada täiendavat tolmutõrjet.

Antava keskkonnaloa kõrvaltingimusteks kantakse kõik eelnimetatud keskkonnameetmed.

3.3.2. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Kehtna Vallavalitsus nõustus 23.10.2024 otsusega nr 1-2/182 Hertu II liivakarjääri keskkonnaloa andmisega tingimuslikult.

Tingimuse „Hertu II liivakarjääri keskkonnaluba taotletakse 10. aastaks“ kohaselt määratakse loa tähtjaks 10 aastat.

Ülejäänud kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused seatakse keskkonnaloa kõrvaltingimusteks.

3.4. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus teavitas Riigimetsa Majadnamise Keskus (edaspidi RMK) 25.06.2025 kirjaga nr 3-1.1/2023/4331, et RMK on 09.06.2025 e-kirjaga esitanud geoloogiliseuuringu läbiviijale tingimused maavara varu arvele võtmiseks Hertu II uuringuruumis. Need on: „Säilima peab olemasolev tee põhjapoolses plokis ja ka lõunaosas tuleb tekitada ligipääs alles jäävale metsaosale, mujalt me ligi ei saa.“ Keskkonnaloa korralduse eelnõust ei ole välja loetav, et nendega oleks arvestatud. Anname teada, et RMK tingimused ei ole muutunud. Säilitada tuleb olemasolev Prügila tee (nr 6690761) ja juurdepääs tuleb tagada ka kaevandusala taga asuvale riigimetsamaale.

Keskkonnaamet arvestab RMK nõudega ning seab keskkonnaloale kõrvaltingimuse järgmises sõnastuses: Tuleb säilitada olemasolev Prügila tee (nr 6690761) ja tagada juurdepääs mäeeraldise taga asuvale riigimetsamaale;

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Mäeeraldise läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: AIMIKA MÜRKHEIN, AIN NURMIK, AVE SUISTE, EDE JAKOBSON, Edelaraudtee aktsiaselts, Eesti Geoloogiateenistus, JAANUS LOIGOM, JANEK SAAR, JAN TALTS, JOONAS JANSON, KADI JÕGIMAA, KALJU DUPIKOV, Kehtna Vallavalitsus, Kratila OÜ, KÜLLI PEEP, LEA MUSTALLIKAS, Lembe Ruben-Kangur, MAILI HANSEN, MALDUR ROKK, Marten Jõgi, MART PÕLMA, MATI VAINU, OÜ Pae Farmer, Rapla Vallavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus, TAIVO JANSON, TERJE TALTS, VALTU-VIVA OÜ, VIIVE OKSAAR, VIIVE RIIM, ÜLLE KRAUS

Moonika Aunpuu
vanemspetsialist
maapõuebüroo